

ژئومورفولوژی و برنامه‌ریزی محیط زیست شهری

عزت‌اله قنواتی

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی تهران

www.ketab.ir

مرکز مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی شهر تهران

نویسنده: عزت‌اله قنوتی
ویراستاری، صفحه‌آرایی و طراحی: محسنه فرهنگ‌پور
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸
چاپ: موسسه فرهنگی هنری نگاه بو
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۴۹۰۰۰۰ ریال
ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی شهر تهران
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۲-۸۰-۴
کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، جیش خیابان آه زرگی، شماره ۳۲
کدپستی: ۱۹۶۴۶۳۵۶۱۱
تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۲
<http://rpc.tehran.ir>   info@rpc.tehran.ir

سرشناسه	قن: عزتاله، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدیدآور	رسم و فرم شهری و برنامه‌ریزی محیط‌زیست شهری / نویسنده عزتاله قنوازی.
مشخصات نشر	تهران: شهرری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۷۰ص: (ص: تصویر)، (ص: نقش رنگی)، جدول (بخشی رنگی)، نمودار (بخشی رنگی).
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۲-۸-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
موضوع	City planning - environmental aspects: شهرسازی - جنبه‌های زیست‌محیطی
موضوع	Geomorphology: ریخت‌شناسی
شناسه افزوده	شهرداری تهران، مرکز برنامه‌ریزی شهر تهران
شناسه افزوده	Tehran Municipality, Tehran Urban Planning and Research Center:
رده بندی کنگره	HT۱۶۶:
رده بندی دیویی	۳۰۷/۱۲۱۶:
شماره کتابشناسی ملی	۵۷۷-۷۳۷:

۱	سخن نخست
۲	مقدمه
۷	فصل اول: موقعیت جغرافیایی شهرها و شکل می از
۳۹	فصل دوم: پایداری و ناپایداری زمین در محیط‌های شهری
۵۱	فصل سوم: دینامیک درونی زمین و شهر
۹۱	فصل چهارم: دینامیک بیرونی زمین و شهر
۱۶۱	فصل پنجم: ژئومورفولوژی و توسعه پایدار شهری
۱۹۳	فهرست منابع

بستر استقرار شهر تهران زاینده یکی از متنوع‌ترین ساختارهای اقلیمی، فیزیوگرافی، هیدرولوژی، گیاهی و جانوری است. تنوع طبیعی و انسانی علاوه بر ایجاد فرصت‌های متنوع زیبایی‌شناختی و اقتصادی، برنامه‌ریزان را به این نکته رهنمون می‌سازد که مطالعات محیط‌زیست شهری به عنوان اساس پایه سایر فعالیت‌های شهرسازی می‌بایستی مورد توجه قرار گیرد.

رشد سریع شهر تهران و تغییرات ایجاد شده در بستر طبیعی آن، گویای عدم یکپارچگی و کم‌توجهی به رویکرد توسعه پایدار در برنامه‌ریزی توسعه شهری است. اثرات این موضوع در مسئله فرونشست زمین، وقوع سیلاب‌های شهری، از بین رفتن بخش عمده‌ای از گونه‌های گیاهی و جانوری به وضوح قابل مشاهده است.

واقعیت این است که ادامه روند گذشته اداره شهر تهران، پایداری حیات شهری را با تهدید جدی مواجه خواهد ساخت و برای تغییر جریان به سوی مسیری پایدار، تغییر در رویه‌ها امری اجتناب‌ناپذیر است.

رویکرد «تهران شهری برای همه»، مستلزم توجه به نیاز شهروندان در تمامی ابعاد است. حق بهره‌مندی از شهری زیست‌پذیر، محیطی دلخواه، امن و سالم از مولفه‌های اصلی این رویکرد می‌باشد. این مفهوم بیانگر از سرگیری توسعه فراگیر و همه‌جانبه‌نگر است. توسعه و برنامه‌ریزی شهر تهران لازم است ضمن توجه به

آینده‌نگری نسبت به تحولات، ابعاد مختلف حیات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و طبیعی شهر توجه همه جانبه داشته باشد.

کتاب حاضر، با بیان مولفه‌های ریخت‌شناسی در برنامه‌ریزی شهری و آرایه مثال‌هایی عینی از شرایط محیط طبیعی شهر تهران، اطلاعات مفیدی در اختیار مدیران شهری قرار خواهد داد.

امید است کتاب حاضر، باعث ارتقای دانش و ایجاد دغدغه بیشتر نسبت به موضوع محیط‌زیست شهری گردد.

محمدحسین بوجانی

رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

www.ketab.ir